

Rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě ze dne 28.12.1961, sp. zn. 12 Co 524/61, ECLI:CZ:KSOS:1961:12.CO.524.1961.1

Číslo: 36/1962

Právní věta: Ustanovení o promlčení nároků na jednotlivé splátky dávky v jednom roce ode dne její splatnosti (§ 47 odst. 2 zák. č. 55/1956 Sb.) neplatí pro případ, že jde o změnu dávky zvýšením podle § 41 cit. zák.

Soud: Krajský soud v Ostravě

Datum rozhodnutí: 28.12.1961

Spisová značka: 12 Co 524/61

Číslo rozhodnutí: 36

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Důchod, Promlčení

Předpisy: 55/1956 Sb. § 41
§ 47

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 36/1962 sb. rozh.

Ustanovení o promlčení nároků na jednotlivé splátky dávky v jednom roce ode dne její splatnosti (§ 47 odst. 2 zák. č. 55/1956 Sb.) neplatí pro případ, že jde o změnu dávky zvýšením podle § 41 cit. zák.

(Rozhodnutí krajského soudu v Ostravě z 28. prosince 1961, 12 Co 524/61)

Rozhodnutím SÚSZ ze dne 4. prosince 1957 byl navrhovateli od 21. prosince 1957 přiznán invalidní důchod podle § 12 zák. č. 55/1956 Sb. v měsíční výši 871,- Kčs; odpůrce z 30 let zaměstnání v III. pracovní kategorii a z průměrného ročního výdělku 16 080,- Kčs vypočteného z let 1952 - 1956, čemuž odpovídá invalidní důchod ve výši 50 % průměrného ročního výdělku, tedy 871,- Kčs měsíčně.

Dalším rozhodnutím z 24. dubna 1961 změnil odpůrce navrhovateli od 20. dubna 1961 invalidní důchod na částečný invalidní důchod ve výši 402,- Kčs (= 30 % průměrného ročního výdělku).

Proti tomuto rozhodnutí podal navrhovatel opravný prostředek, kterým však ve skutečnosti napadl správnost pravomocného rozhodnutí ze 4. prosince 1957 a uplatňoval změnu výše důchodu na 991,- Kčs měsíčně se zpětnou platností od 21. prosince 1957 s odůvodněním, že z vykázané doby 30 let zaměstnání měla mu být doba jeho zaměstnání u sboru národní bezpečnosti od 9. května 1945 do 30.

dubna 1954 zhodnocena jako doba 9 let zaměstnání v I. pracovní kategorii, takže důchod měl mu být vyměřen ve výši 74 % průměrného ročního výdělku. Uplatnil tedy ve skutečnosti změnu (opravu) rozhodnutí ze 4. prosince 1957 z důvodu chybně stanovené výše důchodu ve smyslu § 41 zák. č. 55/1956 Sb. Podání takového u soudu nebylo přípustné, neboť rozhodnutí ze 4. prosince 1957 nabylo právní moci a opravu podle § 41 cit. zák. je nutno uplatnit předem u odpůrce. Během řízení však odpůrce tuto opravu provedl rozhodnutím ze dne 25. července 1961, jímž výši invalidního důchodu s přihlédnutím k době zaměstnání ve sboru národní bezpečnosti v rozsahu ukončených 8 let jako zaměstnání III. pracovní kategorie upravil na 73 % průměrného ročního výdělku (= 979,- Kčs měsíčně), avšak se zpětnou platností pouze 1 roku nazpět před uplatněním opravy, tedy za dobu od 22. května 1960 do 19. dubna 1961, zatím co částky za dobu dřívější považuje za promlčené. Navrhovatel rozšířil svůj opravný prostředek na toto rozhodnutí, proti němuž uplatnil požadavky již zmíněné.

Okresní soud v Ostravě tomuto opravnému prostředku nevyhověl.

Krajský soud v Ostravě rozhodnutí odpůrce ze dne 25. července 1961 zrušil a zjistil nárok navrhovatele na invalidní důchod podle § 12 zákona č. 55/1956 Sb. od 21. prosince 1957 do 19. dubna 1961 v měsíční výši 979,- Kčs.

Odůvodnění:

Doba zaměstnání navrhovatele u sboru národní bezpečnosti od 9. května 1945 do 30. dubna 1951 se navrhovateli podle ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 205/1957 Ú. l. hodnotí jako doba zaměstnání I. pracovní kategorie, což znamená, že za každý celý rok, tedy za 8 let se k základní výměře připočítávají 2 % průměrného ročního výdělku (§ 14 odst. 2 cit. zák.). To odpůrce správně provedl v opravném rozhodnutí stanovením invalidního důchodu na 73 % průměrného ročního výdělku (50 = 73). Požadavek navrhovatele, aby mu jako 9. rok zaměstnání I. prac. kategorie byl zhodnocen zbytek přesahující 8 roků a nedosahující jeden celý rok, nemá žádné zákonné opory. Naopak ze zákona plyne, že zvyšovací částky se poskytují vždy za celé roky (za plných 365 dní) a že ke zbytkům nepředstavujícím celý rok, byť sebevětším se nepřihlíží.

Naproti tomu je oprávněný požadavek navrhovatele na opravu důchodu na správnou výši již ode dne, kdy v této výši mu důchod náležel, tedy v daném případě již od počátku termínu invalidního důchodu. To je výslovně stanoveno v § 41 odst. 1, poslední věta zák. č. 55/1956 Sb., podle níž zvýšení dávky omylem nesprávně vyměřené se provede ode dne od něhož náleží. V takovém případě se promlčení podle § 47 cit. zák. nelze dovolávat. Ustanovení § 41 odst. 1, poslední věta cit. zák. je ustanovení speciální, které proto vylučuje použití všeobecného ustanovení § 47 odst. 2 cit. zák., což je patrné již z toho, že v uvedeném případě předpoklady § 47 odst. 2 nejsou a nemohou být dány. Se zřetelem na ustanovení § 71 cit. zák., podle něhož o poskytnutí dávky se rozhoduje zpravidla na žádost, je ustanovení § 47 odst. 2 cit. zák. rozumět tak, že není nároku na zpětné přiznání jednotlivých dávek za dobu přesahující 1 rok před uplatněním nároku na dávku. Z hlediska zvýšení dávky chybně vyměřené a pro účely tohoto zvýšení nelze za den uplatnění nároku považovat den, kdy důchodce na chybu upozornil nebo vznesl požadavek na její opravu, nýbrž den, kdy uplatnil nárok na dávku, o jejíž opravu jde. V uplatnění nároku na dávku je obsaženo i uplatnění nároku na správnou její výši, jak odpovídá všem daným rozhodnutím skutkovým okolnostem a zákonným ustanovením. Proto promlčení nároku na zpětné opravné zvýšení jednotlivých splátek jinak nepromlčených nepřichází v úvahu. Je třeba opravy dávky chybně vyměřené. Jinak je ovšem třeba posuzovat případy, kde je možno k žádosti provést zvýšení dávky v důsledku nástupu nových okolností, ohledně nichž důchodce (příjemce důchodu) má ohlašovací povinnost ve smyslu ustanovení § 40 odst. 1 zák. č. 55/1956 Sb.; v těchto případech je třeba otázku promlčení zvýšení jednotlivých splátek za dobu minulou posuzovat podle všeobecného ustanovení § 47 odst. 2 cit. zák. z hlediska doby, kdy důchodce (příjemce důchodu) uplatnil nárok na zvýšení důchodu v důsledku změny ve skutkových okolnostech.

V daném případě navrhovatel žádost o invalidní důchod podal již dne 22. října 1957 a dokonce již v této žádosti uvedl výslovně svoje zaměstnání u sboru národní bezpečnosti od 1. ledna 1946 do 30. dubna 1954. Je mu proto opravenou výši třeba přiznat již od počátečního termínu invalidního důchodu, tj. od 21. prosince 1957.